

Jaarverslag 2025

Stichting Straatpastoraat Leiden

Waar we voor staan

Oog en oor voor iedereen

Stichting Straatpastoraat Leiden geeft aandacht aan mensen die hun leven grotendeels op straat doorbrengen. Dat geldt voor mensen die dakloos zijn, maar ook voor mensen die een thuis missen, snakken naar ruimte, weg van de onrust in hun hoofd, of juist op zoek zijn naar gezelschap. Soms kan het leven mensen in de problemen brengen of maak je zelf verkeerde keuzes. Niemand hoort op straat te staan en ieder mens heeft recht op aandacht.

De straatpastor is aanspreekbaar op grote en kleine zaken. Bij haar kun je je verhaal kwijt. Of het nu alledaagse dingen betreft of de grote vragen van het leven. Gesprekken zijn altijd vertrouwelijk, tenzij iemand zelf aangeeft dat het probleem ook besproken mag worden met anderen.

Het straatpastoraat wil duidelijk maken dat je als mens niet alleen staat. Dat er iemand is bij wie je aan kunt kloppen met je vragen of gewoon even bij kunt kletsen over dingen die je bezighouden. Iemand die je onvoorwaardelijk aanvaard voor wie je bent.

In die zin heeft de straatpastor wel iets weg van een reisgenoot. Iemand die je onderweg toevallig tegenkomt en met wie je in gesprek raakt. Soms tref je iemand die echt kan luisteren, bij wie je je verhaal kwijt kunt en die je gaandeweg helpt om zelf te ontdekken welke keuzes je wilt maken.

Pastoraat betekent herderschap. Zorg hebben voor de ander. Eigenlijk zijn we allemaal geroepen herder voor elkaar te zijn: 'je broeders of zusters hoeder' heet dat in Bijbelse termen.

Voor het straatpastoraat is het christelijk geloof een bron van inspiratie voor het dagelijks werk, maar we zijn er niet op uit om mensen te bekeren. Dus of je nu christen bent, joods of moslim, hindoe of iemand met een andere of zonder godsdienstige voorkeur, dat is ons om het even. De straatpastor heeft oog en oor voor iedereen.

Lunch

'Binnenkort gaan we samen lunchen en dan trakteer ik!' Dit zijn de woorden van Nick. Hij spreekt ze ongeveer twee jaar geleden uit. Ik ken hem nu al ruim zes jaar. Eerst verbleef hij in de daklozenopvang, later kreeg hij zijn eigen appartement. In de opvang spraken we elkaar elke week tijdens mijn vaste bezoek op donderdag. Toen hij een huis kreeg, hielden we deze traditie in stand. Hij belde me sindsdien iedere donderdag om bij te praten. We praten over hoe zijn week was en wat zijn plannen voor die avond en de komende week zijn. Het gesprek wordt stevast afgesloten met de vraag: "wat eet je vanavond?". Nick wil altijd weten wat ik die avond ga koken en vraagt dan volgende week of het lekker was.

De gesprekje's duren meestal maar 10 minuten, maar zijn belangrijk voor Nick. Hij vindt het prettig om een vast ritme te hebben. De telefoongesprekken met verschillende mensen op vaste momenten in de week helpen hem daarbij.

In mei was het dan eindelijk zo ver! Na twee jaar van praten over onze lunch kreeg ik eindelijk een concrete uitnodiging. Uiteraard nam ik die aan. We gingen samen lunchen bij het Gebouw in Leiden. We aten gezellig samen een pannenkoek en praatten bij. Aan het einde betaalde Nick inderdaad onze lunch, mijn aanbod om te betalen sloeg hij af: "nee dat hoeft niet. Je bent al zo lang in mijn leven, dit is mijn kans om iets terug te doen". Dankbaar accepteer ik dit aanbod.

Pastoraat

De basis van het straatpastoraat is dat de straatpastores aanwezig zijn, daar waar het leven van dak- en thuisloze mensen zich afspeelt. We zijn daar waar de mensen uit ons netwerk ook zijn. Dit kan op straat zijn, in daklozenopvangen of inloophuizen. Ook bezoeken we mensen thuis en ontmoeten we mensen bij vieringen en activiteiten.

Het contact met mensen kan verschillende vormen aannemen. Soms is het contact vluchtig, soms ontstaat er een langdurig en intensief contact. Onze gesprekspartner bepaalt wat hij of zij met ons bespreekt en hoe het contact eruit ziet.

De resultaten van onze interacties laten zich moeilijk meten en in cijfers uitdrukken. We kunnen onze effectiviteit echter wel meten aan de hand van wat we terugkrijgen van onze gesprekspartners. Zo zei een vrouw laatst bijvoorbeeld dat ze erg blij was dat ik er was omdat ze door het warme weer al een paar dagen niemand gesproken had. Ook de man die steeds belt als er iets speelt in zijn leven laat merken dat het contact dat hij met het straatpastoraat heeft, belangrijk is. Zodra hij goed of slecht nieuws krijgt, een belangrijke beslissing moet nemen of gewoon even iets wil bespreken, neemt hij contact op. Dankzij dit soort uitspraken zien we dat we iets betekenen voor de mensen met wie we contact hebben. Op deze manier krijgen we een beeld van de resultaten van onze interacties.

Mier

In de tuin van de jongerenopvang zitten drie jongeren en ik in de tuin. De zon schijnt, ze roken. We spreken over de dood. "Wat denken jullie dat er met je gebeurt als je dood bent?" Vraag ik. "Hopelijk niets." Antwoordt een van hen. "Misschien komen we wel terug," zegt een ander. "Hoe dan? Als wat? Als mier? Fuck dat man. Echt honderd keer liever dit leven!" roept nummer drie uit.

De straatpastores aan het werk

Wekelijkse bezoeken

Elke week worden de drie opvangen van Stichting de Binnenvest bezocht.

Femke bezoekt het Sociaal Pension en de Nieuwe Energie. Bij het Sociaal Pension loopt Femke wekelijks een rondje mee met de veegploeg. Dit is een groep die dagelijks een ronde door de stad maakt om zwerfvuil op te ruimen. Daarna sluit ze aan bij de lunch. De Nieuwe Energie bezoekt ze rond etenstijd. Ook wordt het Inloophuis van Lumen ongeveer om de week door haar bezocht.

Marie bezoekt wekelijks de Nieuwe Energie aan het eind van de middag en de jongerenopvang aan het Maansteenpad bezoekt ze 's avonds. Hier kookt ze met de jongeren en daarna eten ze samen. Hoe de rest van de avond ingevuld wordt verschilt per keer. De ene keer worden er spelletjes gespeeld, de andere keer ontstaat er een groepsgesprek over onderwerpen die de jongeren bezig houden. Ook zijn persoonlijke gesprekken met zowel de jongeren als de medewerkers van het Maansteenpad een belangrijk onderdeel van de werkzaamheden. Tot slot onderneemt Marie ook activiteiten buiten de opvang. Dit is vaak 1-op-1 of met een klein groepje jongeren, afhankelijk van hun behoeften en wensen.

All-you-can-eat I

Op eerste Paasdag hadden de meeste jongeren plannen met hun familie, behalve drie van hen. Ik stelde voor om uit eten te gaan, dat leek ze een heel goed idee. Ze mochten zelf uitkiezen waar. Daar hoefden ze niet al te lang over na te denken: "De all-you-can-eat in Leiderdorp!" Daar aangekomen kozen we een tafeltje uit. Aan een lange tafel voor ons zat een grote Nederlandse familie te eten. Opa in het midden, zijn kinderen eromheen en aan de buitenkant een elftal kleinkinderen. "Zo ziet het er denk ik uit als je met je familie uit eten gaat," zei een van de jongens. "Ja, ik denk het. Ik zou het niet weten, ik heb helemaal geen familie." Antwoordde een ander.

All-you-can-eat II

De all-you-can-eat bleek een vruchtbare bodem voor diepgaande gesprekken met de drie jongemannen van begin twintig. Stuk voor stuk hebben ze veel meegemaakt in hun prille levens. Verhalen die pijn doen aan je ziel. En nu zijn ze dakloos en zitten ze in de jongerenopvang. Het gesprek komt op het thema hoop, wat ze zichzelf gunnen en hoe ze het allemaal voor zich zien. Tot mijn blijdschap lacht de fictieve toekomst hen toen. Er wordt gedeeld over droombanen, een eigen huis, een liefdespartner en zelfs over kinderen. "Kinderen?" Vraag ik een van hen. Ja, hij is er zeker van dat hij kinderen wil. "Zodat ik hen alles kan geven wat ik heb gemist."

Uitvaarten en overlijdens

In het afgelopen jaar overleden er helaas 9 mensen uit ons netwerk, dit was een uitzonderlijk hoog aantal. Zo'n gebeurtenis is altijd ingrijpend voor de mensen met wie we optrekken. Er is het gemis van de overleden persoon en de verandering in de groepsdynamiek in de opvang door het wegvallen van een persoon en een nieuwe bewoner die daarvoor in de plaats komt.

6 van de overledenen werden in besloten kring begraven of er was helemaal geen uitvaart, bij drie andere uitvaarten was Femke aanwezig. Op een van de uitvaarten sprak ze over de overledene.

Bij overlijdens zijn de straatpastores beschikbaar voor een luisterend oor voor alle betrokkenen en hulp bij het voorbereiden van uitvaarten. We zijn er voor de medewerkers en bewoners die de overledene gekend hebben, maar ook voor familieleden en andere betrokkenen. Ook kunnen we helpen bij het voorbereiden van de uitvaart en spelen we soms een rol tijdens de uitvaart door de dienst te leiden of een tekst voor te lezen. Hierin laten we ons leiden door de behoeften van de betrokkenen.

Dan komt er tenminste iemand naar mijn uitvaart

Na het overlijden van een bewoner van het Sociaal Pension spreek ik met een paar bewoners over de overledene. Ik vraag aan hen of ze naar de uitvaart zullen gaan. Een vrouw vertelt dat ze de overledene niet zo goed kende en dus niet zal gaan. Ze vraagt aan mij of ik wel zal gaan. Ik antwoord dat ik ga en dat ik mijn best doe om naar alle uitvaarten van mensen uit de daklozenopvangen en andere bekenden van het Straatpastoraat te gaan. Ze antwoordt: "oh, dan weet ik dat er tenminste iemand op mijn uitvaart komt".

Een herdenking in De Bakkerij

Op 27 juli overlijdt Tomasz, een dakloze Poolse arbeidsmigrant. Hij verdrinkt in een van de grachten in Leiden. In samenwerking met stichting Barka en De Bakkerij organiseert Femke in De Bakkerij een herdenking voor hem. Zijn lichaam wordt overgebracht naar zijn familie waar hij begraven zal worden. In Leiden organiseren we daarom een bijeenkomst waar betrokkenen samen kunnen komen om Tomasz te herdenken.

Bij de herdenking zijn zo'n 15 mensen aanwezig. Dit zijn professionals en vrienden van Tomasz, maar ook een vrouw die Tomasz niet kende komt omdat ze wil laten zien dat hij niet vergeten wordt.

Tijdens de herdenking is er ruimte om verhalen over Tomasz te delen en een kaarsje aan te steken. We lezen uit Romeinen 8, over hoe God altijd bij ons is en niets ons van Zijn liefde kan scheiden. Aan het einde van de viering bidden we het Onze Vader. Omdat er zowel Nederlandse als Poolse mensen aanwezig zijn, bidden we allemaal in onze eigen taal. Dit klinkt erg mooi. Hoewel de woorden anders zijn, is het ritme van het gebed in beide talen hetzelfde. We worden niet gehinderd door onze verschillen, maar komen samen in dat wat we gemeen hebben.

Verjaardagsverrassing

Op een dag krijg ik een appje van een van de jongeren die niet meer op het Maansteenpad woont, maar met wie ik nog geregeld contact heb. Een van zijn vrienden die hij ook kent van de jongerenopvang en met wie hij nu samenwoont is volgende week jarig. Hij wil hem verrassen, maar heeft geen geld. Het berichtje maakt me trots op hem. Dat hij zo omkijkt naar zijn vriend, vooruit plant en hulp zoekt. Er komen slingers, een taartje, kaarsjes en een cadeautje.

Beautydag

Op woensdagmiddag 5 maart organiseerden M25 Leiden en het Straatpastoraat samen een beautydag voor bekenden van het Straatpastoraat. Samen met een visagiste, twee kapsters, een begeleider voor de creatieve activiteit en zes jongeren van Driestar Leiden, wachtten Heaven van M25 en Femke van het Straatpastoraat de dames op. In totaal mochten we 9 dames verwelkomen die zich die middag lieten verwennen.

Bij binnenkomst konden de dames even gaan zitten en iets drinken. Daarnaast konden ze kiezen uit diverse hapjes. Van chips tot wraps en van nootjes tot taart, er was voor elk wat wils. De dames zaten al snel gezellig met elkaar te kletsen onder het genot van een hapje en een drankje. De jongeren van M25 gingen bij de dames zitten en boden hen nog iets te drinken aan.

De vrouwen die langs kwamen konden kiezen uit verschillende behandelingen en activiteiten. De jongeren van M25 brachten gezichtsmaskers aan bij de dames en gaven een handmassage, hun nagels konden gelakt worden, ze konden een van de twee kapsters bezoeken, ze konden zich laten opmaken door de visagiste en ze konden een sleutelhanger knutselen. De dames kozen allemaal de behandelingen uit die ze graag wilden.

Bij het naar buiten gaan werd van elke vrouw een foto gemaakt. Deze zal afgedrukt worden en aan hen gegeven worden als herinnering aan deze dag. Ook kregen ze allemaal een cadeaubon mee.

Na afloop waren de meningen onverdeeld positief. De dames hebben genoten van een mooie middag. We kijken terug op een geslaagde beautydag.

Een greep uit de reacties:

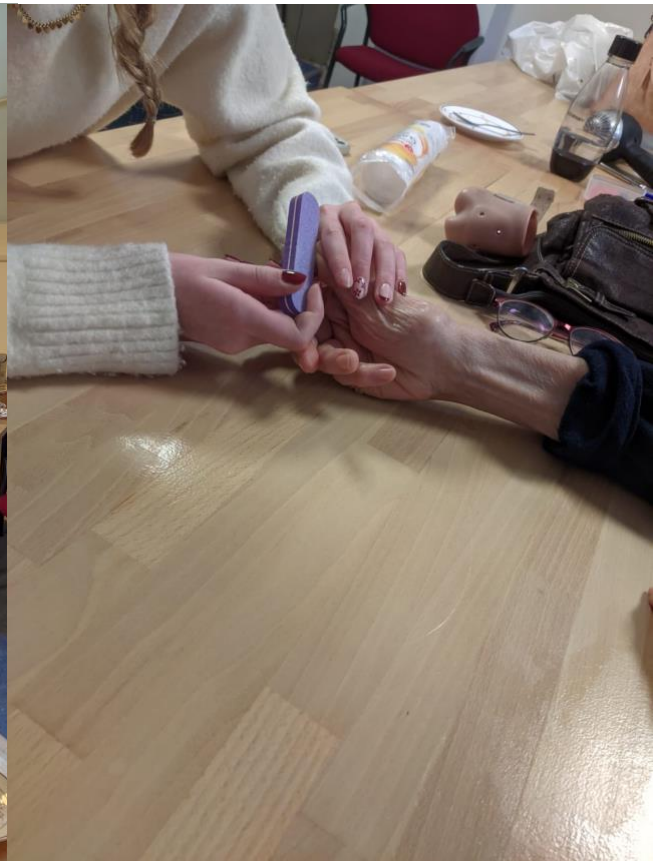
'Ik voel me helemaal verwend'

'Wat zie ik er mooi uit op de foto!'

'Het was leuk om even alleen met mezelf bezig te hoeven zijn'

'Kijk deze mooie sleutelhanger! Nu kan ik deze dag herinneren'

Een van de dames was ondanks een blessure aan haar been toch naar De Bakkerij gelopen. Na afloop kreeg Femke van haar een leuk berichtje: *'Oh Fem ik ben zo blij met mn haar! En wow, die cadeaubon! Maak m net op mn kamer open. Mn been is minder blij dus de rest vd dag kan ik waarschijnlijk niet veel meer, maar het was t waard. Veel plezier nog vanmiddag'*

Familierecept

Op een middag zaten een aantal jongeren en ik buiten en we hadden zin in iets lekkers. Een aantal lekkere dingen passeerden de revue: ijs, snoep, chips, donuts, taart... "Zelfgemaakte taart is het lekkerst." Zei een van de meiden. "Nou, laten we er een maken dan," zei ik. Even kijkt ze me aan of ik het meen, maar ze heeft al gauw door dat ik serieus ben. "Ik heb een recept! Ik ben zo terug." Ze gaat naar boven en even later komt ze terug met een familierecept dat ze heeft vertaald uit haar moedertaal. Samen maken we de Schwarzwälder Kirschtorte. Als we allemaal een stuk achter de kiezen hebben komen tot de conclusie dat ze gelijk heeft: zelfgemaakte taart is inderdaad het lekkerst!

Kloosterweekend

Op 25 april vertrekken we met een groep van 11 mensen vanuit Leiden naar het Dominicanenklooster in Huissen. Al voor vertrek zit de stemming er goed in, het is duidelijk: iedereen heeft heel veel zin in het weekend.

Omdat Marie op een ander station in onze trein zal stappen bespreken de deelnemers in de trein druk of ze ons zal kunnen vinden en kijken ze zodra we het perron op rijden aandachtig naar buiten om naar haar te kunnen zwaaien. De blijdschap is dan ook groot als ze de coupee instapt. We zijn compleet!

Bij aankomst in het klooster worden we meteen door een vrijwilliger van het klooster rondgeleid. Hij vertelt ons over de rijke geschiedenis van het gebouw en de broeders en laat ons het gebouw, de kapel en de grafkelder zien.

Na onze spullen te hebben opgeruimd voegen we ons in het ritme van het klooster. We eten samen en wonen de vesper bij. Op onze eerste avond hebben we een workshop stembevrijding. Voor sommigen spannend, maar de meesten vinden het al meteen heel leuk. Er wordt heel enthousiast meegedaan aan de opdrachten en mensen laten zich echt gaan. Het is mooi om te zien hoe iedereen zich kwetsbaar durft op te stellen in de groep.

Op zaterdag sluiten we in de ochtend aan bij de laude en ontbijten daarna. De volgende activiteit op de agenda is een bezoek aan dierentuin Burger's Zoo. Onderweg naar de bus lopen we door de straatjes van Huissen en genieten we van de muziek en versiering voor Koningsdag.

Het is prachtig weer, dus we genieten volop van de diertuin en de zon. Sommige mensen lopen samen door het park, anderen gaan op eigen houtje op pad. Als we weer verzamelen aan het eind van de middag is iedereen het erover eens dat we een hele mooie middag gehad hebben. In de bus wordt er druk gesproken over de dieren die iedereen gezien heeft en over hoe men genoten heeft van het heerlijke weer.

Bij terugkomst in het klooster neemt iedereen even de tijd om zich op te frissen en daarna zien we elkaar weer bij het avondeten. Na de vesper hebben we een vrije avond. We zitten gezellig met zijn allen in de huiskamer en praten wat. Omdat het Koningsdag is, worden we door het klooster getrakteerd op oranje chocoladesoezen. Een zeer gewaardeerde traktatie aan het einde van de dag!

Op zondag wonen we na het ontbijt de mis in de kapel bij. Dit is een mooie afsluiter van een waardevol weekend met elkaar. Na de lunch vertrekken we weer richting Leiden. In de trein wordt er al druk gespeculeerd over of er weer zo'n activiteit zal komen. Men heeft genoten!

Bij thuiskomst ontvangt Femke van twee van de deelnemers een WhatsApp bericht:

Nou, dank je Femke ! Heerlijk weekend gehad. En het was serieus en we hebben veel gelachen en we hebben een dakloze fijn kunnen helpen. Al met al : missie geslaagd.

Hoi Femke, nog hartelijk dank voor de fijne dagen. Je goede zorgen voor onze groep. En een paar dagen niet bij Sam kunnen zijn.

Boottocht

Op 10 juni verwelkomden M25 Leiden en het straatpastoraat 58 mensen aan boord van de Triton. De boottocht is ieder jaar een activiteit waar naar uitgekeken wordt. Vanaf februari werd er al gevraagd wanneer de boottocht zou zijn. Zowel de straatpastores als de baliemedewerkers van Diaconaal Centrum De Bakkerij kregen deze vraag regelmatig. Dit geeft aan hoe leuk de mensen deze activiteit vinden en hoe belangrijk het is.

Het regende de hele ochtend pijpenstelen en daarom waren we bang dat er weinig mensen zouden komen voor de boottocht, maar gelukkig konden we Leiden uitvaren met een volle boot. Door de regen werd het bovendek afgesloten waardoor we allemaal binnen zaten. Dit zorgde voor een gezellige drukte.

Bij vertrek speelden de jongeren van M25 een muziek bingo. De aanwezigen deden enthousiast mee en riepen de titel van de liedjes luidkeels door de boot en zongen uit volle borst mee. De winnaar kreeg een lekkere chocoladereep.

Toen was het tijd voor de lunch. Alle opvarenden werden getrakteerd op een heerlijke lunch bestaande uit soep, broodjes en een kroket. De mensen genoten zichtbaar van hun lunch.

Bij terugkomst in Leiden werden de mensen uitgezwaaid door een aantal leerlingen en door Marie en Femke. We werden uitvoerig bedankt, iedereen kijkt terug op een leuke ochtend.

Toevallige ontmoeting?

Op woensdagavond fiets ik na een bezoek aan het inloophuis van Lumen rond 22 uur richting het station om de trein naar huis te nemen. Aan het einde van de Haarlemmerstraat zie ik Tamara, een jonge vrouw die ik ken vanuit de daklozenopvang. Omdat ik graag mijn trein wil halen, zeg ik haar gedag en fiets door. Maar dan dringt pas tot me door wat ik net gezien heb: de vrouw loopt op sokken met gaten erin. Ik rem, draai me om en roep naar haar terwijl ik naar haar toe loop: "Hey Tamaar, heb je geen schoenen?" Ze vertelt me dat ze geschorst is en drie dagen niet in de opvang mag verblijven. De schoenen is ze ergens kwijtgeraakt, maar ze weet niet meer waar.

Hardop denk ik na: "ik kan denk ik nu geen schoenen voor je regelen, de enige die ik op kantoor heb liggen zijn mannenschoenen maat 45" "Nee, dat zou niet zo comfortabel zijn" zegt ze en even is ze stil terwijl ik nadenk. "Maar ik heb wel een beetje honger." Zegt ze schuchter. Dat probleem kan ik wel voor haar oplossen. Ik vraag haar wat ze graag wil eten en ze kiest voor de McDonalds. Terwijl we daar naartoe lopen, herinner ik me dat ik nog een deken op mijn kantoor heb liggen. Als ik dat tegen haar zeg, worden haar ogen groot. "Echt? Dat zou top zijn!" Ik heb nog nooit iemand gezien die zo blij was met een deken. Nadat ik eten voor haar gekocht heb, ga ik de deken ophalen. Als ik terug kom met de deken zit ze al met grote happen te eten, het is duidelijk dat ze honger heeft. Tijdens het eten praten we even over waarom ze geschorst is en over hoe het nu verder moet. Als ze klaar is met eten lopen we naar buiten en neemt ze afscheid met de woorden "heel erg bedankt he, dan ga ik even kijken waar ik vannacht kan slapen". Ik wens haar succes en zeg dat ik hoop dat ze een goede nacht heeft.

Op weg naar het station om de volgende trein te nemen, denk ik met een glimlach terug aan wat er zojuist gebeurd is. Ik verwonder me over hoe toevallig het is dat ik Tamara tegenkwam zo laat op de avond. Normaal fiets ik nooit door de Haarlemmerstraat naar het station, maar omdat ik een tussenstop in De Bakkerij moest maken, deed ik dat deze keer wel. Ik ben blij dat ik haar op deze manier toevallig tegenkwam, maar dan vraag ik me ook af of het wel toevallig was. En dan herinner ik me de wijze les die een dakloze jongere me een paar jaar geleden leerde: *Wat is toeval? Toeval is iets dat je toevalt. En waar vallen dingen vandaan? Van boven!* Met deze ontmoeting die ons vanavond toeviel in mijn gedachten fiets ik naar het station.

Vieringen

De vieringen verlopen altijd ongeveer hetzelfde. We steken de Paaskaars aan, bidden, zingen ons vaste openingslied en lezen een Bijbeltekst. Daarna gaan we met elkaar in gesprek over die tekst aan de hand van een paar vragen over de tekst en over hoe die raakt aan hun eigen leven. De bezoekers worden hierbij uitgenodigd om te vertellen wat zij van de tekst vinden, of die aan hun leven raakt, hoe zij de tekst begrijpen en wat de tekst bij hen oproept. Ook gaan we op zoek naar een dieper begrip van de tekst door de tekst samen te verkennen en elkaar te bevragen op hoe we de tekst interpreteren. Vanuit deze vragen komt het gesprek op gang over de lezing, maar vaak ook over hun eigen leven. Daarna zingen en bidden we weer, steken we een kaarsje aan en sluiten we de viering af door God om Zijn zegen voor ons te vragen. Na afloop van de viering gaan we allemaal aan tafel om onder het genot van een kopje koffie en iets lekkers na te praten over de viering.

Doordat we in de afgelopen tijd drie pastores hadden die de vieringen leidden, waren de vieringen steeds een beetje anders. Een mooie afwisseling tussen de aanpakken van straatpastores Marie en Femke en stagiair Alex.

De kerk met shag

Bij de jongerenopvang raak ik in gesprek met een nieuwe jongen. Hij dacht dat ik een begeleider was, dus vertelde ik hem dat ik Straatpastor ben. "Straatpastor... Dat is van de kerk?" Voor het gemak beantwoord ik deze vraag tegenwoordig maar instemmend. Ik leg vervolgens uit dat ik er ben voor een sjekkie en een gesprekkie. "Wat! Heb je altijd shag bij je?" Weer antwoord ik instemmend. "Dan wil ik ook wel bij jou kerk!" Roept hij uit.

Paasviering en high tea

Voordat de viering begon waren Marie en Femke al druk in de weer in de keuken om een high tea op tafel te toveren voor onze bezoekers omdat we deze feestdag extra feestelijk wilden maken. En het resultaat mocht er zijn, al zeggen we het zelf!

De Paasviering was een gedenkwaardige viering. In de eerste plaats omdat Pasen een belangrijke feestdag is. Maar de viering was ook gedenkwaardig omdat het de laatste viering van onze stagiair Alex was. Hij heeft in totaal drie vieringen geleid.

De viering begon zoals alle anderen. We namen plaats in een mooie kring, openden de viering met zang en gebed en lazen uit de Bijbel. Terwijl we lazen en later de vragen die Alex bij deze lezing gesteld had, beantwoordden, kwamen er steeds meer mensen binnendruppelen. Steeds als er iemand binnenkwam stopten we even, werd er een stoel bij gepakt, een liturgie aangereikt en gingen we verder alsof er geen onderbreking geweest was. Dit gebeurde uiteindelijk vijf keer. Met als gevolg een slordige, maar gezellige kring met waardevolle uitwisseling over het Paasverhaal en wat dat voor onze bezoekers betekent.

Na afloop genoten we met elkaar van de sandwiches, wraps, soesjes, brownies, fruitspiesjes, gevulde eieren en worstenbroodjes en spraken we na over de viering. Het was een mooie afsluiting van een bijzondere Paasviering.

Hoog bezoek bij de viering van augustus

Bij onze viering in augustus mochten we een bijzondere gast ontvangen: bisschop Van den Hende kwam met ons meevieren. Toen we vorig jaar het Elizabeth Certificaat uit zijn hand in ontvangst mochten nemen, heeft Femke hem uitgenodigd om eens een viering bij te wonen. Tot ons grote genoegen nam hij deze uitnodiging aan en was hij aanwezig bij onze viering. Toen we zijn bezoek aankondigden, waren onze bezoekers daar erg enthousiast over. Ze vonden het heel bijzonder dat hij bij ons op bezoek zou komen. Voorafgaand aan de viering stelde de bisschop zichzelf aan al onze bezoekers en ging met hen in gesprek. Tijdens de viering deed hij actief mee aan het gesprek over de Bijbeltekst en legde ook de tekst uit vanuit zijn kennis. Na afloop van de viering nam hij plaats aan tafel om samen met ons koffie te drinken. Twee dames gingen naast hem zitten en voerden een geanimeerd gesprek met meneer Van den Hende. Het was leuk om de dames zo te zien, ze waren helemaal in hun nopjes om naast hem te mogen zitten. We kijken terug op een mooie ontmoeting en zijn de bisschop erg dankbaar voor de tijd die hij voor ons heeft genomen.

Samen stil

Niet iedereen houdt van praten. Sommige mensen vinden nabijheid wel prettig, maar hoeven de stilte niet per se op vullen met woorden. Daar in die stilte, daar kan ook veel gebeuren. Misschien is dat zelfs nog wel intiemer. Samen stil mogen en kunnen zijn. De meeste maandagen gaan een van de jongeren en ik samen puzzelen. We zitten naast elkaar en zoeken naar de passende stukjes. Af en toe zegt iemand iets, maar meestal niet. En dan toch die verbondenheid. Dat valt niet in woorden te vatten.

Een bijzondere wandeling

Toen ik burgemeester Heijkoop in 2024 ontmoette gaf hij aan een keer samen een ronde op straat te willen maken. Daarom nam ik aan het begin van de zomer van 2025 contact met hem op om hem uit te nodigen voor een wandeling. Die uitnodiging nam hij meteen aan, ook al had hij vakantie.

Op een zonnige middag vertrokken we vanaf De Bakkerij en maakten een ronde door de Haarlemmerstraat, het Huigpark, het terrein van De Nieuwe Energie en het stationsgebied. Onderweg spraken we over het werk van het straatpastoraat en gingen we met een aantal mensen die we tegenkwamen in gesprek.

Kloosterweekend 2.0

Een van de mannen die aanwezig waren bij het kloosterweekend, een dakloze Poolse arbeidsmigrant, had het in het klooster enorm naar zijn zin. Hij vond het heel fijn om even op een rustige plek te zijn. Ondanks dat hij bijna geen Nederlands spreekt, ging hij trouw mee naar alle diensten in de kapel. Tijdens het weekend raakte hij in gesprek met een van de gastvrouwen in het klooster. Ze spraken over hun gedeelde interesse: schilderen. Zo kwam bij de gastvrouw het idee op om de man nog eens te ontvangen in het klooster zodat hij samen met haar zou kunnen schilderen. Dankzij een mooie korting van het klooster en een bijdrage van de Parochiële Caritas Instelling van de Katholieke kerk in Leiden was het mogelijk om de man nog een weekend in het klooster te laten verblijven.

Hij draaide weer mee in het ritme van het klooster en schilderde samen met de gastvrouw. Zij nam schilderspullen voor hem mee zodat hij aan het werk kon.

Het resultaat: een fijn weekend voor hem waarin hij kon ontspannen, kon genieten van zijn hobby schilderen, contact legde met andere aanwezigen in het klooster en mooie schilderijen kon maken.

Bij terugkomst in Leiden vertelt meneer vol enthousiasme over zijn tijd in het klooster. Hij heeft genoten en denkt er zelfs over na om zelf ook het klooster in te gaan.

Kerstmis

Adventsactie Marekerk

Dit jaar organiseerde de Marekerk een adventsactie voor het straatpastoraat. Aan iedereen werd gevraagd een tas te maken met benodigdheden voor mensen die buiten slapen. De inhoud bestond uit onder andere ondergoed, sokken, drinken, koekjes, pleisters, paracetamol en nog veel meer. De animo voor dit project was zeer groot, in totaal werden er ruim 60 zeer goed gevulde tassen binnengebracht. Op 19 december ging Femke samen met 5 gemeenteleden van de Marekerk op pad om de tassen uit te delen aan mensen die buiten slapen. We hebben zo'n 20 tassen uit kunnen delen aan de mensen die we tegenkwamen. Omdat de extra winteropvang van Stichting De Binnenvest geopend was, waren er veel minder mensen op straat dan in de warmere maanden van het jaar. Daarom brachten we een groot deel van de overgebleven tassen daar naartoe voor de mensen die gewoonlijk wel hun nachten buiten doorbrengen. Een aantal andere tassen bewaarde Femke om later nog uit te delen aan mensen die ze tegen zou komen. Dit was een heel mooi project om samen te doen, we zijn de Marekerk erg dankbaar!

Mond-op-mond reclame

Over een paar weken is het jaarlijkse kerstdiner in de Marekerk. Tijdens het eten op de maandag nodig ik tijdens het avondeten de jongeren die aan tafel zitten uit voor dit evenement. Mijn enthousiasme blijkt niet aanstekelijk. "Eten in een kerk? Met allemaal junkies? Daar heb ik echt geen zin in hoor!" Zegt een van de jongens me eerlijk. Hij krijgt bijval van de rest. Nee, dat kerstdiner klinkt eng en die daklozen, daar hebben ze helemaal niets mee! En dan komt Luna binnen. Ik zeg tegen de groep dat zij er vorig jaar ook bij was. Ze heeft weinig aansporing nodig en vertelt de andere jongeren dat het geweldig was: er was Chinees, live muziek en je kreeg na afloop een goodie bag mee naar huis. Trots laat ze de sjaal zien die ze om heeft. "Deze heb ik daar uitgezocht, ze hadden er wel honderd!" Goede mond-op-mond reclame blijkt, want een paar weken later zitten de jongeren en ik samen de Marekerk aan de Chinees.

Kerstdiner

Ons jaarlijkse kerstdiner dat we samen met M25 Leiden organiseren vond dit jaar plaats op 17 december. Het was een koude en donkere avond, dus het was voor iedereen fijn om de warme en gezellige kerk te betreden. De bezoekers werden welkom geheten door Marie, Femke en een paar leerlingen van het Stedelijk Gymnasium. Bij binnenkomst kreeg iedereen een cadeaubon voor het kerstpakket en mochten ze een plek uitkiezen aan de gezellig gedekte tafels.

Terwijl de mensen binnenkwamen speelde de schoolband van het Stedelijk Gymnasium kerstmuziek en zongen de Amsterdamse Straatklunkers en een operazangers kerstliederen.

Toen iedereen een plekje had uitgezocht werden ze welkom geheten door Femke en dominee Ton Jacobs van de Marekerk. Traditiegetrouw las Ronnie het kerstverhaal vol overgave voor. Hij doet dit al jaren heel graag en erg goed. Het eten werd geserveerd door de leerlingen en de vrijwilligers en iedereen genoot van de Chinese maaltijd. Tijdens de maaltijd werd er nog wat muziek gespeeld en praatten mensen gezellig.

Na afloop van het diner werd iedereen uitgenodigd om een kerstpakket op te halen. Mensen kregen een mooi pakket met een fleecedeken, twee chocoladerepen, een Dirk-cadeaubon en een bakje noedels. Daarnaast konden ze een warm kledingstuk en een verzorgingsproduct uitkiezen.

We kijken terug op een mooi kerstdiner met een recordopkomst van 195 bezoekers.

Het lievelingseten van Jezus

Of ze plannen voor kerst hebben, vraag ik twee meiden op het Maansteenpad. “Weinig plannen,” is de respons. Dat is pijnlijk om te horen. De associatie met kerst die ik zelf heb is er een van gezelligheid, samenzijn, eten. Of ze iets zouden willen doen. Samen iets zouden willen maken voor een kerstlunch. Ja, dat vonden ze wel een goed idee. Maar wat? “Het lievelingseten van Jezus,” grapt een van de meiden. Dit roept vervolgens de vraag op wat het zou kunnen zijn... Brood is een beetje saai, vis lust een van de twee niet en verder houdt het wel weer op met de Bijbelse gerechten. De meiden brainstormen over wat het lievelingseten van Jezus dan zou kunnen zijn. Sushi hadden ze nog niet in Zijn tijd en Mexicaans kan niet want Jezus kwam uit het Midden-Oosten. “Pannenkoeken!” Zegt een van de twee. Ja, dat lijkt wel te kloppen want ze hadden gewoon meel, melk en eieren destijds. En zo geschiedde het: op Tweede Kerstdag aten we met de jongeren van Maansteenpad pannenkoeken. Vermoedelijk het lievelingseten van Jezus.

Kerstviering

Op 26 december organiseerden we onze jaarlijkse kerstviering in Diaconaal Centrum De Bakkerij. Bijna al onze vaste bezoekers waren van de partij, sommigen waren afwezig omdat ze op familiebezoek waren. Samen lazen we het kerstverhaal en bespraken we dit. We spraken vooral over hoe bijzonder het is dat Jozef zoveel vertrouwen had in de engel toen die hem kwam vertellen dat het kind dat Maria droeg van God was. We waren onder de indruk van zijn geloof en zijn manier van handelen in een ongewone situatie.

Na afloop van de vieringen praatten we na over de lezing, over wat we op de andere kerstdagen gedaan hadden en de plannen die we nog op tweede kerstdag hadden.

Jens

Ongeveer drie jaar geleden ontmoet ik Jens in de daklozenopvang. Op het eerste oog is hij een stoere jongen die waarschijnlijk niet geïnteresseerd is in een gesprek met de straatpastor. Nadat we elkaar een paar keer hebben gegroet in de opvang, ontstaat er op een avond een gesprek. Hij vertelt me onder andere over hoe hij in de daklozenopvang terecht is gekomen. Door verslaving is hij zijn huis kwijtgeraakt. Hij heeft nog korte tijd bij zijn ouders gewoond, maar omdat dat maar een tijdelijke oplossing was, ging hij later naar de daklozenopvang.

Tijdens het gesprek heeft hij het vaak over zijn pogingen om af te kicken. Hij gebruikt zowel GHB als cocaïne en wil met beide middelen graag stoppen. Hij heeft al een paar pogingen gedaan om af te kicken in verschillende klinieken, maar het is nog niet gelukt. Wel spreekt hij vol lof over de instellingen waar hij verbleef. Hoewel hij er niet blijvend van zijn verslaving heeft kunnen afkomen, heeft hij er wel steeds iets geleerd of mensen ontmoet die hem dierbaar zijn geworden.

Tijdens zijn verblijf in de opvang overlijdt een van zijn vrienden. Zijn lichaam wordt in een tent gevonden. Dit is voor veel daklozen een grote schok, zo ook voor Jens. In de tijd na het overlijden van zijn vriend praten we veel. Ik probeer hem zo goed als ik kan te steunen in deze moeilijke tijd.

Als Jens een tijdje niet in de opvang verblijft, verliezen we elkaar kort uit het oog. De blijdschap van beide kanten is groot als we elkaar toevallig op straat tegen het lijf lopen. De wens om niet meer verslaafd te zijn blijft, daarom schrijft Jens zich samen met zijn maatschappelijk werker in voor een afkickkliniek.

Na mijn zwangerschapsverlof hoor ik van een medewerker van De Binnenvest dat Jens inmiddels naar de afkickkliniek vertrokken is. Ik neem contact op met de kliniek in de hoop met Jens in contact te komen. Dit lukt en we spreken af dat ik hem zal bezoeken in de kliniek in het Oosten van het land. Hij vertelt vol trots over de stappen die hij gezet heeft en laat zijn kamer en de andere ruimtes van de kliniek zien.

In de maanden die volgen houden we contact via WhatsApp en bellen we een paar keer. Als hij voor een bezoek aan zijn ouders naar het Westen komt, vraagt hij om af te spreken. We ontmoeten elkaar in de stad waar we elkaar begroeten met een knuffel en met een kopje koffie bijpraten. Ik vertel hem dat ik na onze afspraak naar de daklozenopvang ga. Hij wil graag mee.

Onderweg naar de opvang vertel ik hem over wat er allemaal veranderd is in zijn afwezigheid. Zo zijn er een paar mensen uit zijn netwerk overleden. Hier schrikt hij erg van. Het sterkt hem in zijn besluit om echt nooit meer drugs te gebruiken. Bij aankomst bij de opvang staat een goede vriendin van hem buiten. Ze gelooft haar ogen niet en vraagt of hij het echt is. 'Ik dacht dat ik je nooit meer zou zien!' roept ze, terwijl ze hem omhelst.

We nemen afscheid en hij blijft buiten staan bij de vrienden die hij gemaakt heeft tijdens zijn verblijf in de opvang en nu al lang niet gezien heeft.

We houden nog steeds contact via de telefoon en binnenkort zullen we elkaar weer ontmoeten.

Financieel verslag SSPL over 2025

Zoals bekend is Stichting Straatpastoraat Leiden (SSPL) een stichting die voor de inkomsten afhankelijk is van giften door fondsen en donateurs. Omdat onze stichting vooral structurele personeelskosten heeft is het soms een uitdaging om hiervoor voldoende fondsen te werven.

Een aantal fondsen steunt ons al meerdere jaren evenals kerken uit Leiden en omstreken. Naast onderstaande fondsen noemen wij in het bijzonder ook Stichting Huis van Leyden. Ook ontving SSPL weer vele particuliere giften. Het is prachtig dat mensen bijvoorbeeld als verjaardagscadeau een gift voor onze stichting hebben gevraagd.

Door al deze donaties en giften is het mogelijk geweest dat onze straatpastores ook dit jaar bijstand konden verlenen aan diegenen voor wie dat niet vanzelfsprekend is.

Het is helaas niet gelukt dit jaar dekkend af te sluiten. Er is een beperkt negatief saldo. Stichting Straatpastoraat is dankbaar voor dit resultaat en bedankt alle fondsen, kerken uit Leiden en omstreken en andere donateurs hartelijk voor hun gulle giften!

Bestuur

Bert Verweij (voorzitter tot mei 2025)

Niels Bakker (voorzitter vanaf mei 2025)

Pier Tolsma (secretaris tijdens het gehele jaar en penningmeester vanaf november 2025)

Jos Frantzen (penningmeester tot november 2025)

Ilse Spruit

Sandra Breugem

Postadres

Diaconaal Centrum De Bakkerij,

Oude Rijn 44b, 2312 HG Leiden

E: secr@straatpastoraatleiden.nl

Bankrekeningnummer:

IBAN: NL 21 TRIO 0390.4908.14

[Straatpastor Femke Post](#)

[Straatpastor Marie van der Gaag](#)

Werkplek en uitvalsbasis:

Diaconaal Centrum De Bakkerij

Oude Rijn 44b

2312 HG Leiden

M: 06-28109931

E: pastor@straatpastoraatleiden.nl

W: www.straatpastoraatleiden.nl

Straatpastor Femke Post kent alle daklozen van het opgebroken Leids tentenkampje: 'Het zijn er niet meer, het is alleen zichtbaarder'

Annalaura Molducci

Femke Post: „Het probleem is zichtbaarder geworden nu er geen boetes meer worden uitgedeeld aan daklozen.” © Foto Hielco Kuipers

LEIDEN Ze ging een paar keer langs het tentenkampje met daklozen dat vorige week bij de daklozenopvang De Binnenvest in Leiden ontstond. Femke Post kent zo'n beetje iedereen. „Toen ik er langs ging, waren er alleen maar gezellige mensen. Ik kon met iedereen een praatje maken.”

Waarmee ze natuurlijk niet wil zeggen dat de dak- en thuislozen geen overlast zouden veroorzaken. Er kwamen immers 35 klachten binnen van omwonenden, waarop de burgemeester besloot het kampje te laten ontruimen. Maar van een tentenkamp in de binnenstad wil ze niet spreken. Het waren er vier of vijf en die trokken weer wat bezoekers aan.

Pastor Post kent de groep dak- en thuislozen in Leiden goed. Wekelijks maakt ze een rondje langs de bekende plekken. Sinds april, toen de gemeente Leiden besloot de dak- en thuislozen op straat niet meer te beboeten, is er meer rust in de groep gekomen. Dat verklaart volgens haar ook dat er ineens een klein tentenkampje ontstond bij De Binnenvest vorige week.

„Het begon met een man die De Binnenvest niet in mag”, zegt Post. Ze wil niet veel concreter worden over het waarom in verband met de privacy, maar ze sprak wel zijn hulpverlener. De man kreeg al snel gezelschap van vier of vijf andere tentbewoners. Een van hen is een Poolse vrouw, de rest zijn Nederlanders die geen dak boven hun hoofd hebben en de opvang niet in mogen, omdat ze zijn geschorst of er geen recht op hebben, zegt Post.

Rustig

„De eerste meneer slaapt meestal in park Cronensteyn, maar nu is hij voor De Binnenvest terechtgekomen. Het probleem van dakloosheid is gewoon zichtbaarder geworden. Dat is er aan de hand. Ik las dat er veel klachten waren over overlast, maar toen ik even ging kijken, was het rustig. En het was al na vijf uur woensdagmiddag, dan hebben ze er al een hele dag op zitten.”

De daklozen van het tentenkampje zijn volgens Post allemaal goed benaderbaar. Ze knoopt met iedereen een praatje aan. Zo hoorde ze dat ze blij zijn dat ze niet meer worden opgejaagd in de nacht door bijvoorbeeld handhavers of de politie. „Dat zorgt voor een hoop rust in de nacht zodat ze door kunnen slapen.”

Anti-boetebeleid

Het anti-boetebeleid van de gemeente Leiden zorgt er ook voor dat dakloosheid niet meer stiekem is, maar meer zichtbaar wordt. Voorheen waren de daklozen altijd op zoek naar plekken waar ze niet ontdekt zouden worden. Nu dat niet meer hoeft geen het meer rust. „Want laten we duidelijk zijn: niemand kiest er voor om op straat te belanden”, zegt ze.

Toen het tentenkampje ontstond kwamen er ook anderen aanwaaien, zegt Post. Er waren twee vrouwen en de rest mannen. „Toen ze bij elkaar zaten kwam er ook een fietsster langs met een baal shag die ze zelf niet wilde. Ik heb eigenlijk alleen maar leuke interacties gezien tussen mensen”, zegt ze.

Waarom de mensen voor de opvang niet in de daklozenopvang terecht kunnen, wil ze niet zeggen. „Vraag dat maar aan De Binnenvest.” Post heeft het idee dat een aantal daklozen die wel in de winteropvang terechtkon, nu niet meer voldoet aan de criteria voor opvang dus op straat verblijft. Het zachte weer werkt ook mee: daardoor kan verblijven in een tent.

Geen boetes

De ontruiming van het tentenkampje ging volgens Post zonder problemen of opstootjes. „Ik ben vrijdag nog even langs gegaan op mijn vrije dag om te kijken hoe het was gegaan, ik trof twee mensen die alles hadden gezien en een winkelwagentje. Ik hoorde dat iedereen blij was dat ze rustig hun spulletjes mochten verzamelen, want dat is vaak het enige dat ze hebben. Ze hebben ook geen boetes gekregen en gingen gewoon weg.” Dat het Leidse beleid een aanzuigende werking zou hebben op andere daklozen buiten te regio gelooft Post niet. „Dan zouden er veel meer komen, en dan was dit ook wel eerder zichtbaar geworden.”

Post is erg blij met burgemeester Heijkoop. „Hij heeft in zijn vorige functie veel ervaring opgedaan met deze doelgroep. Dat kun je merken en dat is heel fijn voor deze mensen. Toen hij net was aangetreden, heb ik hem een mailtje gestuurd om te zeggen wie wij waren en ik kreeg direct antwoord. Laatst is hij twee uur mee op pad gegaan. Hij stond zich er niet op voor dat hij burgemeester was maar stelde zich gewoon voor met zijn voor- en achternaam. Hij trekt zich echt het lot aan van deze mensen.”

Post hoopt tot slot dat er meer huizen komen voor de doelgroep. „Maar ja, dat probleem is niet eenvoudig opgelost.”